

Svar på skriftligt spørgsmål om miljøkonsekvenserna av Terrafames spillvattenrör

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 309/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Satu Hassi /gröna m.fl.:

Tänker ministern be NTM-centralen i Kajanaland om att undersöka situationen i Nuasjärvi utgående från observationerna samt att vidta åtgärder, om det upptäcks att tillsåndsvillkoren har överträtts?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Det finns olika sätt för tillsynsmyndigheter att få information om tillståndspliktig verksamhet. Den information som tillståndsmyndigheterna får härstammar i synnerhet från anmälningar från verksamhetsutövare, anmälningar från allmänheten, tidsbestämda rapporter från verksamhetsutövare, övervakningen och utvärderingen av miljörapporter samt övrig information som tillsynsmyndigheterna förser sig med, bland annat mätningar, undersökningar och rapporter som de själva tar fram.

Terrafame Ab:s spillvattenrör och miljökonsekvenserna för sjön Nuasjärvi övervakas i enlighet med en serie kontrollprogram godkända av NTM-centralen. Kontrollerna omfattar vattendragskontroll, grundvattenkontroll och sedimentkontroll. Vattendragskontroller utförs med hjälp av fyra mätstationer som fungerar oavbrutet och som mäter temperatur, elektriskt konduktivitet och pH. En spridningskartläggning utförs för att utreda avloppsvattnets spridning, skiktning och omblandning vid 15 kontrollpunkter. Kartläggningen utförs genom fältmätningar. Ytvattenkvaliteten kontrolleras vid tio olika provtagningsställen. Vattendragskontrollen i Nuasjärvi omfattar även kontroll av fytoplankton och av bottenfauna samt strandvattenprover.

Baserat på sina kontrollskyldigheter tar Terrafame Ab kontrollprover varje månad från de tre sänkor som ligger närmast spillvattenrörets mynning. Med anledning av de extra avtappningar som ägde rum i december 2015 har NTM-centralen i Kajanaland från början av 2016 utfört omfattande egna provtagningar och mätningar i vattendragen nedanför utmålet. Nu i juni har NTM-centralen beställt en undersökning av Geologiska forskningscentralen om vattenkvaliteten i Nuasjärvi och om spillvattenrörets konsekvenser. Enligt preliminära uppskattningar pågår undersökningen fram till november så att man får uppgifter om höstcirkulationen i Nuasjärvi. NTM-centralen följer dessutom med tillståndet för sjön genom egna provtagningar och mätningar. Nästa egna vattenkontrollåtgärd som centralen utför i Nuasjärvi är planerad till augusti.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 309/2016 rd

De miljökontroller som andra instanser utför kan vara till nytta för tillsynen, men ska betraktas som sekundära i förhållande till kontrollrapporterna och den övervakning som NTM-centralen utför.

I tillsynsuppdraget ingår bland annat att vidta lämpliga administrativa eller straffrättsliga åtgärder i en situation där en verksamhet inte uppfyller kraven i miljölagstiftningen. Med detta i åtanke har man i övervakningsanvisningen strävat efter att definiera i vilka fall en tillsynsinstans ska vidta administrativa eller rättsliga åtgärder i skötseln av sitt tillsynsuppdrag.

När en tillsynsmyndighet lägger märke till att det i en övervakad verksamhet sker överträdelser som bryter mot miljöskyddslagen eller mot bestämmelser och föreskrifter givna med stöd av denna ska myndigheten alltid och utan onödigt dröjsmål inleda administrativa och/eller rättsliga åtgärder för att rätta till den lagstridiga situationen. Myndigheten kan ingripa i lagstridig verksamhet på olika sätt. Övervakningsåtgärderna i fråga avgörs enligt hur allvarlig situationen är, vilka orsaker den beror på och vilka konsekvenserna är. Då de bestämmer vilka åtgärder som ska vidtas ska myndigheterna ta fasta på de allmänna förvaltningsprinciperna, såsom proportionalitetsprincipen, objektivitetsprincipen och principen om ändamålsbundenhet, samt kravet på lagbundenhet.

Begäran om utredning, granskning, uppmaning samt förordnande eller förbud, ensamt eller förenat med förvaltningstvång, är exempel på administrativa sätt att ingripa i lagstridig verksamhet. Om man ålägger ett förvaltningstvång bör den som tvånget gäller ha en faktisk möjlighet att iakttäta det. Förvaltningstvång kan användas för att ålägga en verksamhetsutövare att göra något i en situation där denne har möjlighet att handla annorlunda så att inte miljöskyddslagen eller bestämmelser givna med stöd därav överträds. Om ingen sådan möjlighet finns kan tillsynsmyndigheten välja mellan att ändra miljötillståndet eller att inleda återkallande av tillståndet.

Med rättslig åtgärd avses till exempel en polisanmälan som leder till förundersökning.

Miljöministeriet har ingen behörighet att ingripa i enskilda förvaltningsärenden som behandlas hos behöriga myndigheter. Ministeriet har dock det allmänna ansvaret att se till att systemet fungerar. I detta avseende har tillsynsdirektiven nyligen uppdaterats för att bättre tillgodose aktuella behov.

Helsingfors 5.7.2016

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen